

Sådan kan du som planteavler minimere pesticidrester i afgrøder

Jens Erik Jensen, SEGES, e-mail jnj@seges.dk

Dansk studie: Sprøjtemiddel-risiko svarer til at drikke et glas rødvin hvert ~~7. år~~ 4. måned

Onsdag 20. december 2017 | 15:17

Skrevet af **Mette Boas Springborg**

Kilde: Landbrugsavisen.dk

Det er mindre giftigt at indtage rester fra sprøjtemidler via fødevarer end at drikke et glas rødvin hvert 7. år, konkluderer nyt dansk studie. Foto: Foto: colourbox

Pesticidrester har mediernes bevågenhed

Kilde: Samvirke, oktober 2017

POLITIKEN

FORBRUG & LIV

Bolig - Sundhed - Digitalt - Forbrug - Biler - Livsstil

FORBRUGERKEMI 2. DEC. 2010 KL. 10.20

Brød og mel er fulde af giftige stråforkortere

Stråforkortere kan skade sædkvaliteten. Alligevel findes de i brød og mel

GIFTRESTER. Lækkert ser det ud. Men er der brugt mel med stråforkorter kan stoffet forringe sædkvaliteten. En undersøgelse afslører stråforkorter i syv ud af otte bagerbrød. - Foto: PETER HOVE OLESEN

Kilde: Politiken, 2. december 2010

Det bliver aldrig 'spiseligt' at der er pesticidrester i fødevarer

Kilde: Ekstra Bladet, 10. juli 2013

SEGES

Kilde: B.T., 5. september 2016

SKAL LANDMÆNDENE GØRE MERE FOR AT MINIMERE INDHOLD AF PESTICIDRESTER I AFGRØDER?

Afslut ▶

Powered by
Conference Manager™
Advanced and easy

	Nej, indholdet er allerede meget lavt	0 %
	Ja, målrettet indsats	0 %
	Ja, bred indsats og generel reduktion af pesticidrester	0 %
	Ja, forbud mod pesticider, der giver målbare rester	0 %
	Ved ikke / ønsker ikke at svare	0 %

Faktorer som påvirker restkoncentrationer i høstet afgrøde

- Høj- eller lavdosismiddel
- Behandlingstidspunkt
- Hvilke plantedele høstes?
- Plantens evne til at nedbryde aktivstoffet
- Kontaktmiddel eller systemisk?
- Jordmiddel eller bladmiddel?

Hyppigste fund af pesticidrester i dansk hvede 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
Hyppigst fundne rester	Chlormequat	Boscalid	Boscalid	Boscalid
	Glyphosat	Glyphosat	Chlormequat	Chlormequat
		Chlormequat	Mepiquat	Glyphosat
		Mepiquat	Tebuconazol	

Kilde:
Fødevarestyrelsen

Chlormequat = CCC ≈ Cycocel 750

Boscalid ≈ aktivstof i bl.a. Bell og Viverda

Mepiquat ≈ aktivstof i bl.a. Terpal og Medax Top

Nøgleord til minimering af pesticidrester i konventionel produktion

- Brug kun godkendte midler!
- Overhold godkendt dosering, maks. antal behandlinger m.v.
- Overhold behandlingsfristen, herunder regler for etablering af efterfølgende afgrøder

§ §

Middeldatabasen

15. januar 2018

 SEGES

Godkendte pesticider i Danmark ("positivlisten")

Listen viser plantebeskyttelsesmidler, som du må besidde på bedriften. Grøn kode betyder 'fred og ingen fare', selv om der er angivet en 'Til-dato'. 'Til-dato' betyder, at midlet efter denne dato skal revurderes og have en fornyet godkendelse. Gul kode betyder, at midlet er under revurdering. Normalt vil midlet blive godkendt igen. Skulle det ske, at godkendelsen ophører af den ene eller anden årsag, bliver det forbudt at anvende eller besidde midlet senest 12 måneder efter, at afgørelsen er truffet. Datoen 31.12.2099 (2099.12.31) er fiktiv, da dato for afgørelse ikke er kendt. Rød kode betyder, at midlet bliver forbudt at anvende og besidde pr. datoen angivet under 'Til-dato'. Pink kode betyder, at midlet er godkendt ved en tidsbegrænset dispensation. Et produkt bliver identificeret med både navn og registreringsnummer. Ligger du inde med produkter, som ikke er omfattet af listen, er de som udgangspunkt forbudt og skal bortskaffes via en modtagestation for farligt affald. Læs mere i [Vejledning til positivlisten](#). Spørgsmål eller kommentarer til listen bedes sendt til Jens Erik Jensen, SEGES, PlantelInnovation, e-mail: jnj@seges.dk.

Klik på produktnavnet for at se Middeldatabasens oplysninger om produktet.

Middel	Reg.nr.	Firma	Aktuel godkendelsesstatus	Fra-dato	Til-dato	Kode
Absolute 5	3-170	Du Pont Danmark ApS	Afmeldt / registrering trukket	2017.12.13	2018.12.12	
Accurate 20 WG	11-32	Chemnova A/S	Godkendt	2017.03.29	2024.03.31	

Læs altid etiketten!

Case: Rester af CCC i havregryn

- Kraftig havremark sprøjtes med CCC (1,2 liter Trece 750 pr. ha) ca. 1. juni (behandlingsfrist vækststadie 31)
- Lejesæd og stråknækning undgås frem mod høst
- Havren høstes 15. august
- Fødevarestyrelsen udtager prøve i landmandens lade
- Havren afsættes til grynproduktion, gryn fremstilles og sendes ud handelen
- Analyse viser 10,5 mg CCC pr. kg havre – grænseværdi 5 mg/kg
- Salgsforbud, tilbagetrækning og destruktion – landmanden betaler!

Vurdér altid behov, overvej ikke-kemiske alternativer

Efterår

Forår

Brug behovsbaserede, men effektive doseringer

Undgå afdrift til naboarealer

MAKSIMAL EFFEKT OG MINIMAL AFDRIFT

Nye regler om afstandskrav for plantebeskyttelsesmidler

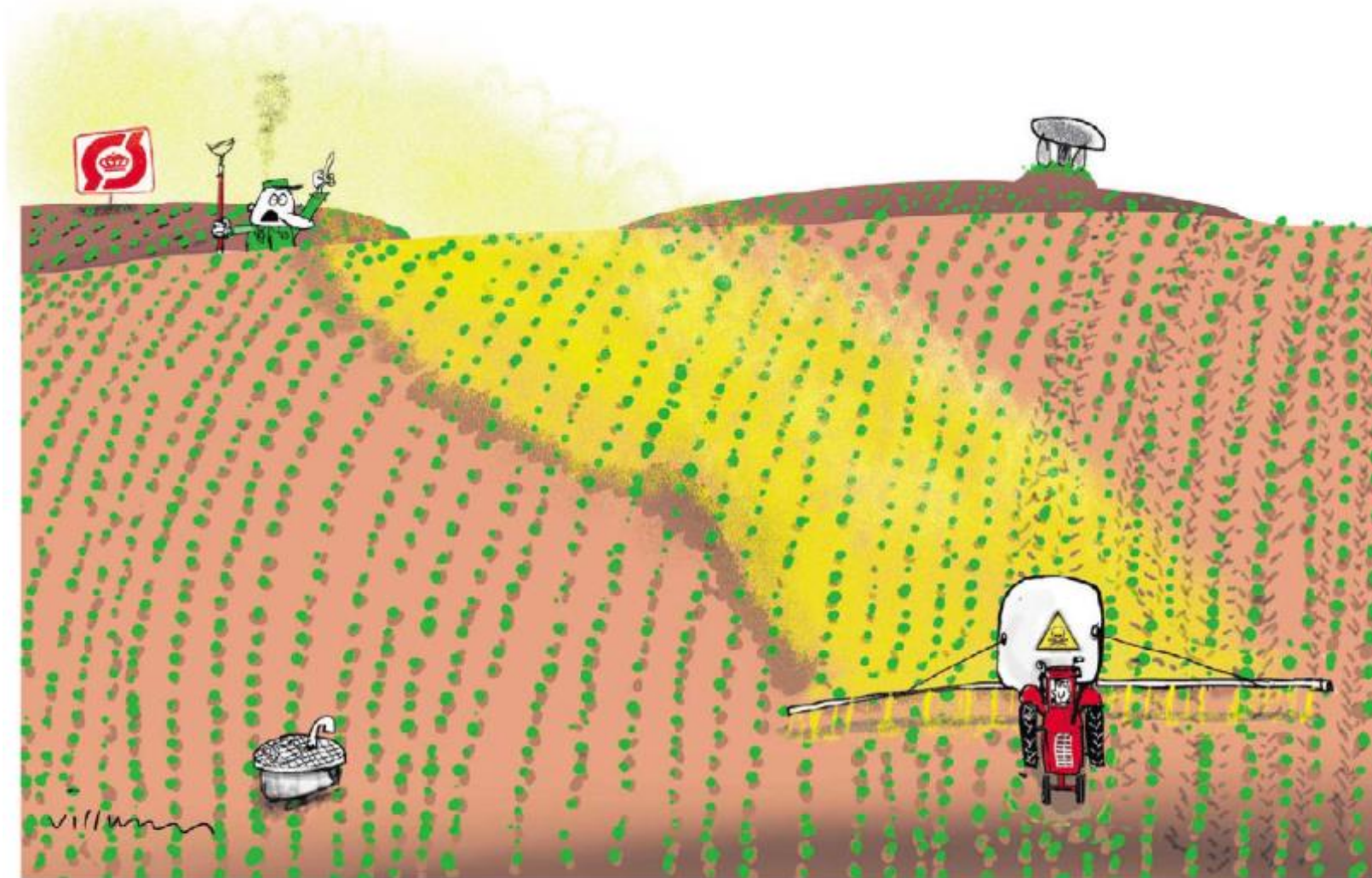
Case: Spor af prosulfocarb på frugt og grøntsager

- Prosulfocarb uønsket på afgrøder, hvori det ikke er godkendt
- Fund i frugt 2007-2013, herunder på økologiske æbler
- SEGES og Syngenta: Analyse og handlingsplaner
- Kraftig reduktion i antal fund
 - 2016: ingen fund
 - 2017: et enkelt fund?
- Lovkrav om mindst 75% afdriftsreduktion i 2017

Case: Spor af prosulfocarb på frugt og grøntsager

Giftregn blæser i vinden

Det traditionelle danske landbrugs giftsprøjtning, forurener også økolandbrug. Tegning: Jørn Vilumsen

Kilde: Politiken, 21. februar 2016

Respektér betingelser for kontraktavl

- Eksempler på betingelser i kontrakter
 - Ingen vækstreguleringsmidler eller glyphosat før høst i rug og hvede til brød
 - Ingen glyphosat før høst i byg til malt

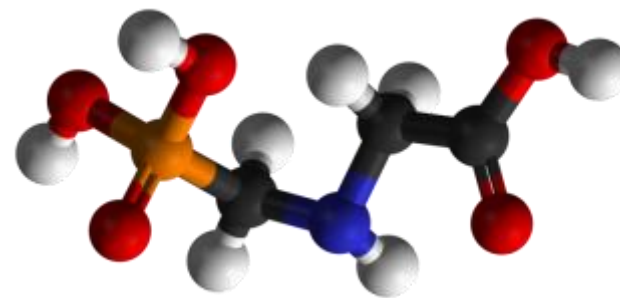

HØSTEN 2017
Afgrebningsbetingelser for afgrøder
Gældende pr. 1. januar 2018

dlg

Case: Spor af glyphosat i maltbyg

- Glyphosat – fund af rester i dansk produceret maltbyg har altid ligget langt under grænseværdierne
- Svensk undersøgelse 2016: Carlsberg Export 36 µg glyphosat pr. l
- Også fund i Tyskland, som aftager meget maltbyg fra DK
- Aftagere af maltbyg stiller krav om, at der ikke bruges glyphosat før høst
- 2017: krav i maltbygkontrakter om at undlade glyphosat før høst
- Pesticidstrategi 2017-2021: Forbud mod glyphosat før høst i konsumafgrøder

Resultat af 2017-kampagnen

Grovvarekæmpe storroser landmænd for at droppe glyphosat

Danske landmænd behandler ikke længere maltbyg med glyphosat inden høst, viser DLG's analyser af årets høst.

13. dec 2017 | 14:38 |

Skrevet af Landbrugsavisen.dk |

Arkivfoto.

Danske landmænd, der dyrker maltbyg, bruger ikke længere glyphosat før høst.

Seneste fra konsulenterne

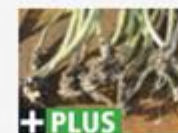
Konsulent:
Knoldbægersvamp - det har vi lært og det skal du gøre i 2018

8. jan | 10:40 | [Konsulent](#)

God handel - planteavler
tjente ekstra 16 kr. pr. hkg på rapsfrø

10. nov 2017 | 12:02
| [Konsulent](#)

Seks gode råd til at undgå
kålbrot i rapssædsiftet

16. okt 2017 | 08:36
| [Konsulent](#)

Konsulent: Fire gode råd

Kilde: Landbrugsavisen.dk

Andre tiltag

- Overhold anbefalinger vedr. efterfølgende afgrøde
- Sporbarhed på bedriften – Undgå sammenblanding af lagerpartier

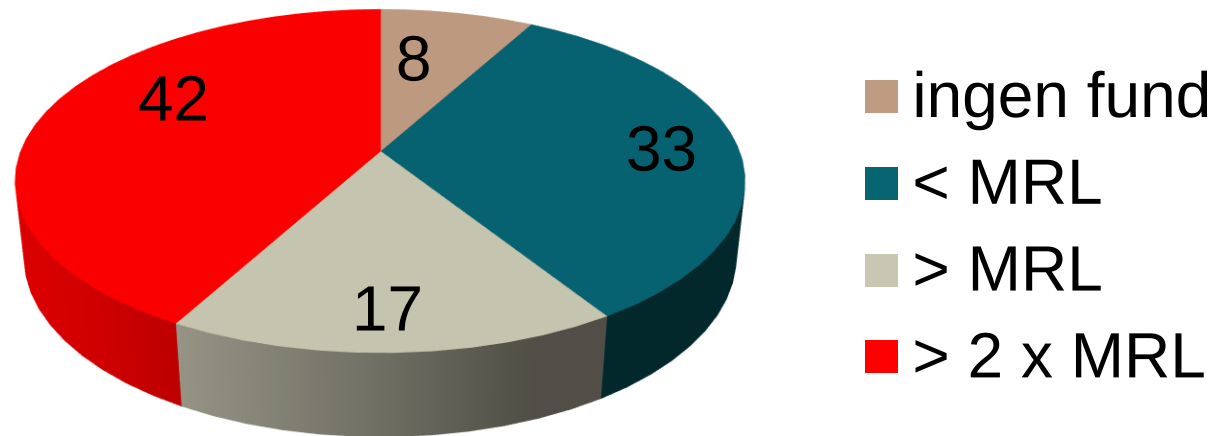
Case: Spor af clopyralid i honning

Foto: honningogvelvaere.dk

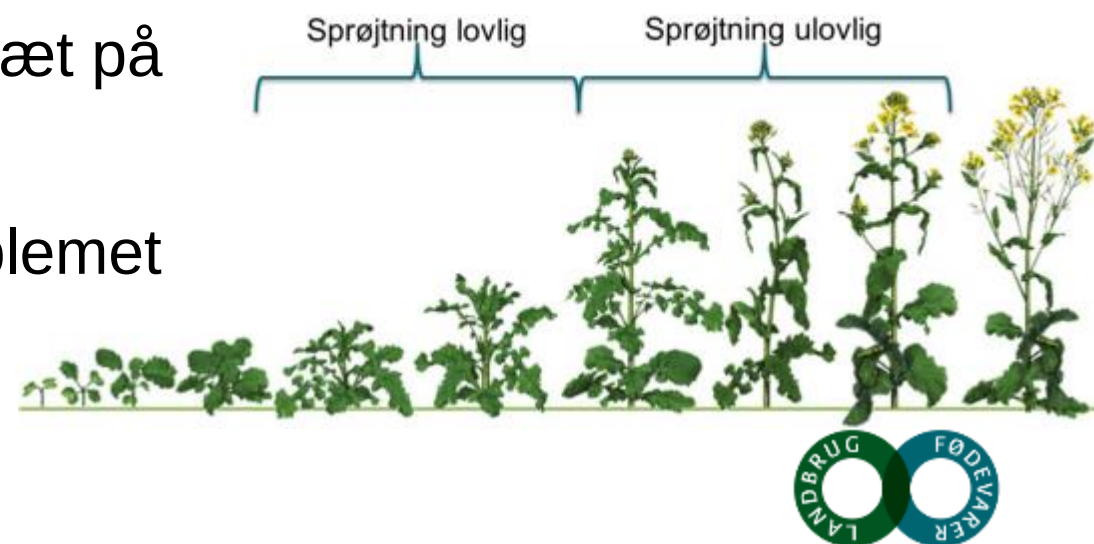
Case: Spor af clopyralid i honning

- Honninggrossister og Danmarks Biavlerforening har analyseret for pesticidrester i honning 2016 og 2017
- 2016: Grossister: 55 analyser, fund af clopyralid i 85% af prøverne
- 2017: Danmarks Biavlerforening: forårshonning 12 analyser
clopyralid fundet i 11 prøver
- Ca. 40 pct. med indhold over 2 x grænseværdi
- Handlingsplan for foråret 2018

Clopyralid-indsatsområder 2018

- Belkar godkendt sommer 2017 – kamillebekæmpelse søges fremover bekæmpet fra efteråret
- Forårsindsats med Galera eller Matrigon
- Fokus på at overholde sprøjtefrist
 - Stadie 50 og 55 for hhv. Galera og Matrigon
- Hensyn over for biavlere – undlad at sprøjte tæt på bistader mv.
- Forsøg – med henblik på bedre at forstå problemet

Tak for opmærksomheden!

